

Radiotherapie

Stereotactische bestraling (radiotherapie) van de hersenen

U komt naar de afdeling Radiotherapie omdat bij u één of meer uitzaaiingen in de hersenen zijn vastgesteld. In deze folder krijgt u meer informatie over stereotactische radiotherapie bij uitzaaiingen in de hersenen.

In deze tekst zal het steeds gaan over één uitzaaiing, maar het kan voor u betekenen dat er meerdere uitzaaiingen bestraald worden.

Stereotactische radiotherapie is een moderne bestralingstechniek waarbij er heel precies, vanuit veel richtingen, wordt bestraald. Door de grote nauwkeurigheid komt er veel straling in de tumor en weinig straling in het gezonde weefsel eromheen.

Wat is het doel van bestralen?

Het doel van de bestraling is de uitzaaiing tot stilstand te brengen.

Welk gebied wordt bestraald?

Het gebied dat bestraald wordt noemen we het doelgebied. Uw zorgverlener bepaalt het gebied van de bestraling met de gegevens van een MRI-scan en een CT-scan.

Het doelgebied omvat alleen het deel van de hersenen waar de uitzaaiing zich bevindt.

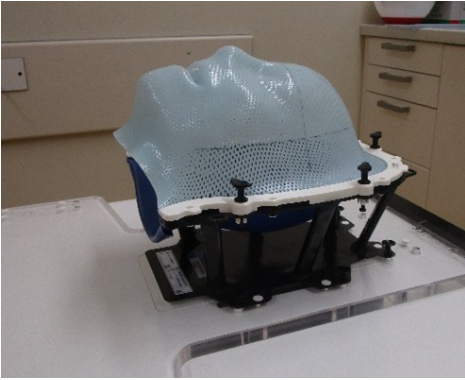
Wat zijn de voorbereidingen op de bestraling?

MRI-scan

Als voorbereiding op de bestralingsbehandeling wordt er meestal een nieuwe MRI-scan van de hersenen gemaakt. De MRI-scan geeft zeer nauwkeurige informatie over de grootte en uitbreiding van de uitzaaiing. Ook wordt er gekeken of er geen nieuwe uitzaaiingen zijn bijgekomen.

Moulage

Voor de bestralingen wordt er een masker op maat gemaakt. De bestraling kan daardoor heel precies worden uitgevoerd. Het masker wordt gemaakt in een speciale ruimte: de moulagekamer.

masker

Om het masker te maken ligt u op uw rug op een speciale tafel. Uw hoofd ligt op een hoofdsteen. Het masker is gemaakt van kunststof. De kunststof wordt verwarmd in een bak warm water. Dan wordt het materiaal op uw hoofd gelegd en om uw hoofd heen gevormd. Bij het afkoelen krijgt het dezelfde vorm als uw hoofd. Het masker wordt tijdens de bestraling aan de tafel vastgeklikt, zodat uw hoofd niet kan bewegen.

CT-scan

Er wordt een CT-scan gemaakt om de plaats van de tumor en de omliggende structuren in beeld te brengen. Met deze CT-scan zal het bestralingsplan worden gemaakt. De CT-scan wordt gemaakt in dezelfde houding als bij de bestralingen. Het masker zal gebruikt worden om uw hoofd in de juiste houding te leggen en te houden. Het masker zal daarom aan de tafel geklikt worden. Ook zullen er lijnen op het masker worden getekend. Die lijnen worden gebruikt om u op het bestralingsstoelstel in de juiste houding neer te leggen.

Tekenen van lijnen op het masker

Hoe gaat de bestraling?

Het bestralingsstoelstel richt een bundel röntgenstralen van hoge energie van verschillende kanten op het gebied dat bestraald moet worden.

Het aantal bestralingen ligt tussen de 1 en de 5 keer. Uw zorgverlener vertelt u hoeveel bestralingen u krijgt.

De bestralingen vinden plaats op werkdagen. Radiotherapeutisch laboranten voeren de bestralingen uit.

Nadat u zich bij de balie heeft gemeld kunt u in de wachtkamer gaan zitten. Als u aan de beurt bent, wordt u opgehaald. Tijdens de bestraling leggen de radiotherapeutisch laboranten u op het bestralingsstoelstel in dezelfde houding als tijdens de CT-scan, het masker wordt opgezet. Als eerste wordt er een controlescan gemaakt. Het bestralingsapparaat zal om u heen draaien. De radiotherapeutisch laboranten beoordelen de scan en verplaatsen zo nodig de tafel waarop u ligt. Als u goed ligt wordt er met de bestraling gestart. Van de bestraling zelf voelt u niets.

In totaal duurt de behandeling meestal 25 minuten, waarvan de bestraling zelf maar een paar minuten duurt.

Tijdens de bestralingsperiode zult u een of meerde (telefonische) afspraken met uw zorgverlener hebben om te kijken of er bijwerkingen zijn en eventuele vragen te bespreken.

Welke bijwerkingen zijn er?

Bijwerkingen die tijdens, en kort na de bestraling optreden (acute bijwerkingen)

Vermoeidheid

Vermoeidheid komt voor tijdens en na de behandeling. Het bestralen zelf kost energie, maar ook het heen en weer reizen. Ook de diagnose met bijbehorende spanningen levert vermoeidheid op.

Hoofdpijn en misselijkheid

Door de toegenomen druk in het hoofd kunt u hoofdpijn krijgen en misselijk worden. Tegen deze klachten zijn goede medicijnen beschikbaar. Als u deze medicijnen krijgt, bouwt u deze na de bestraling weer af.

Haaruitval

U kunt op het behaarde deel van uw hoofd plaatselijk haaruitval krijgen. Dit is afhankelijk van de plaats van de uitzaaiing in het hoofd. Dit treedt ongeveer 3 weken na de bestraling op. Het haar groeit in de maanden daarna weer langzaam aan.

Bijwerkingen die later kunnen optreden

Naast de bijwerkingen die tijdens en kort na de bestraling optreden, kan de bestralingsbehandeling ook bijwerkingen geven die pas maanden tot jaren later duidelijk worden.

Uw behandelend arts zal dit met u bespreken.

Wat gebeurt er na de radiotherapie?

Controleafspraken

Na de laatste bestraling heeft u een (telefonische) controleafspraak op de afdeling Radiotherapie. Deze afspraak is bedoeld om te controleren of acute bijwerkingen zijn ontstaan en om eventuele vragen te beantwoorden.

Uw hoofdbehandelaar zal met u overleggen wanneer en of er een volgende MRI-scan gemaakt gaat worden.

Heeft u nog vragen?

Vragen over uw behandeling kunt u altijd stellen aan uw zorgverlener.

Wilt u meer informatie?

- Meer informatie vindt u op de volgende websites:
- www.hersentumorvereniging.nl
- www.kanker.nl
- www.ipso.nl Bij de IPSO inloophuizen kan iedereen die met kanker is geconfronteerd terecht voor een luisterend oor, lotgenotencontact en activiteiten